

"מסירות הנפש לדברים עליונים וקדושים הלא היא מידת השייכות הפנימית והמהותית המוחלטת אליהם, שהיא מתגלית לפי רוממות ערכו של אדם, שהיא מהנה את תוכן חייו וקובעת את מבנהו מפנהו וקיומו"

(הרב צבי יהודה הכהן קוק, לנתיבות ישראל)

"וכל אדם, הגם שמת על מיטתו, יכול לקיים בעצמו כך, למות על יחוד קוב"ה ושכינתיה...וכן הוגד למורנו הרב רבי יוסף קארו הרבה פעמים: 'את עתיד לאיתקדא על קדושת שמי'...שנרמז לו כוונת מיתתו, גם שנפטר בשליבה טובה על מיטתו, יעלו חסיד בכבוד"

(רבי אהרן ברכיה ממודינא, "מעבר יבוק")

"...ותכונת מסירות נפש, היא הקדושה העליונה, המגלה שכל נטיות החיים וגילוייהם דברים טפלים הם, והדבר היסודי המהותי של החיים איננו כי אם אור ד' לבדו שהכל בטל לו, והכל מאושר רק בהישאבו פאור שלמותו העליונה..."

(הראי"ה קוק, עין איה שבת, ט; קמג)

"ישראל עלו במחשבה תחילה' (על פי בראשית רבה, א; ד), והיה נדרש שישראל גם בהתפשטותם (במהלך חיי העולם-הזה, י.ו.) יהיו נשארים תמיד בבחינת מחשבה...כל אורך חייהם (גם חיי העולם-הזה, המוגבלים, י.ו.) הם חיים של 'רצוא ושוב', חיים של התפשטות והסתלקות ביחד, חיים ומיתה כאחד...כי החיים המצוינים בבחינת המשך בלבד (שנקודת המשען של ישותם היא רק המשכיות החיים, מכח האינרציה, ללא זיקה קיומית לנקודת ראשית התחוללותם ממקורם האלוהי, י.ו.) אינם אלא חיים מדומים, חיים של שאר העמים, שאין בהם חיים של מחשבה. 'לא כאלה חלק יעקב' (ירמיהו י, טז), שחיים שלהם צריכים להיות חיים יותר עליונים, חיים של רצוא ושוב (יחזקאל א, יד), ועל חיים כאלה היו נועדים ישראל מראשית התיאור, שבכל רגע ימסרו נפשם לד', ומסירות נפשם היא עומק חייהם"

(הרב יעקב משה חרל"פ, מי מרום חלק ז' עמ' שמא-ב)

"אין להגדיר את מהותה של קנסת-ישראל...כוללת היא את הכל, והכל מייסד על כלות נפש לאלקים...והתשובה להאלקות בהתלהבות נפש אמתית, מתגלה היא בכל פנותיה...מתגלה במסירות נפש תדירית..."

(הראי"ה קוק, אורות, אורות ישראל, א; ג)

"החיים תופסים הם את ערכם רק עם הדיעה של קדושת מסירות-נפש. כשיש על מה למסור את החיים - אז החיים הם דבר שיש להם ערך של חופש, של קודש ושל הוד, וכל לח החיים הוא מתגלה בזיוו על ידי קדושת מסירות-נפש. ומסירות הנפש היא ראוייה להיות על תוכן כל כך עשיר ומלא עד שכל העושר של החיים, עם כל תנובתו האידאלית הרוחנית העליונה, יהיה נשאב אל תוכו ובטל אליו כניצוץ בלהבת, וזאת יוצאת אל הפועל על ידי מסירות נפש שבקדושה, של קבלת מלכות שמיים שבאמונה וכל קדושתה. חשק מסירות הנפש בשביל היסוד העליון שכל חי העולמים אצורים בו הוא מבסס את החיים ונותן להם את צביונם האמיתי, עד שכל מרץ, כל עז וחקל, כל

שאִיפָה טהורה מלאת חיים היוצאת מן הכח אל הפועל בחיי יום יום, מאמונת המשפחה ואידאולוגיה עד רום השאיפות היותר כלליות, המתבטאות במפעלותיהם של טובי החושבים ושל טובי הפועלים והיוצרים שבעולם, כולם יונקים הם מזיו הקודש של תשוקת מסירות הנפש על קידוש השם, וכולם הם מסתעפים מהאידאולוגיה הישראלית העליונה, אשר התבטאה בעומק וכל רוחב ועושר, בכל אמת וטוהר, בכל זיו וחדות עולמי-עולמים, על ידי רבי עקיבא ברוממות נקודת קדושתו, "כֹּל יָמֵי הַיְיָתִי מִצֵּטֶר עַל הַפֶּסוּק הַזֶּה וְאֶהְיֶה אֵת ד' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לַבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ - אֲפֹלֵנוּ נֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ מִתִּי יָבֹא לְיָדִי וְאֶקְיָמוּנִי" (ברכות ס"א ע"ב). הוד העליון של המנות בגניזת אורו, המתנוצץ על ידו, חי בו, והוא יוצר את החיים, 'מִמֵּתִים יָדָךְ, ד', מִמֵּתִים מִחֵלֶד חֲלָקִים בְּחַיִּים וְצִפּוֹנֶךָ תִּמְלֵא בְטָנִים' (תהלים יז, יד)¹, 'אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁפָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁד' אֱלֹקֶיךָ' (תהלים קמד, טו)" (הראי"ה קוק, שמונה קבצים, ה; רנו)

"לפעמים מצינו שאדם מניח עצמו להיות נהרג על מזבח רצונו. ויתכן דאין זה אלא עקשנות בלבד, שהתעקש והסכים-בעדו מבלי לותר על רצונו. פֶּעֶנָן דאמרינן 'ובכל מאודך' - יש לך אדם שממונו חביב עליו יותר מגופו' (ברכות ס"א ע"ב), הגם שכשיצא גופו גם ממון לא יהיה לו - בכל זאת עקשנותו שלא לותר מרצונו וקפצו.

אכן המסירות-נפש המעולה היא מה שעל-ידי פְּלוֹת הנפש וההתגעגעות הנפלאה למה שהוא משתוקק ומתאנה אינו חש כלל בכל הצער, וכדאי לפנינו לותר על כל חמודות התבל ומנעמיה, מפני שהדבר ההוא אשר בעדו הוא מוסר את נפשו יותר יקר לו מכל יקר, וממילא אינו מרגיש כלל בשום צער וכאב.

ובכלל יש להגדיר שכל מסירות-נפש שבאה מצד עקשנות היא רק מצד הגוף, שהגוף אין לו התגעגעות, והמסירות-נפש שמצד פְּלוֹת והתגעגעות היא רק מצד הנפש והנשמה...המסירות-נפש הפאה מצד פְּלוֹת הנפש בלא שום חשבון, המסירות-נפש המתגלה מצד גילוי הנפש, היא המסירות-נפש שבאה רק אחרי קבלת התורה: 'אֲחֵרִי ד' אֱלֹקֶיכֶם תִּלְכוּ' (דברים יג, ה), להיות נמשכים אחר אהבתו יתברך בלי שום חשבון, כי אם מצד גילוי הנפש, ואשר גם הגוף מתבטל לפניו" "לפעמים יש שגם מסירות נפש על קדושת השם אינה באה מצד קדושת השם בלבד, אלא שנתערב בה נצחון (= נצחנות, עקשנות, י.ו.) של עמידה על דעתו ורצונו, כמו שקוראים היום 'מות גיבורים'..."

"דממתם של ישראל איננה, חלילה, דממת מוות, אף לא דממת מות גיבורים שנהרגים ונשחטים על מזבח אהבתם לאלקיהם, לעמם ולארצם, אלא דממת חיים היא, כולה אומרת כבוד ותהילה לאלקינו, תהילה כזאת שאין שום בְּרִיָּה בעולם ושום שְׁפָה ולשון יכולים להכילה, והיא מרוממת ומנשאת את הרוח והנשמה, וגם את הנפש והבשר יחדיו - 'לֵךְ דְּמִיָּה תִהְיֶה...עֲדִיךָ כָּל בֶּשָׂר יָבֹאוּ' (תהלים סה, ב-א). כשם שחִיָּיהם של ישראל הם שרשרת של ברכה ותהילה לאלקינו - להודות ולהלל לשבח ולפאר - כן גם מיתתם של ישראל היא ברכה וְדוּמִית-קודש. 'כשם שמברכים על הטובה ברוך הטוב והמִיטִיב' כך מברכים על הרעה ברוך דיין האמת' (ע"פ ברכות ס ע"ב)...כולם הם 'מִמִּלְכֶּת כְּהִנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ' (שמות יט, ו), הולכים הם בעקבות אבי הכהונה, שנאמר עליו: 'וְיָדִים אֶהְרֹן' (ויקרא י, ד)" (הרי"ם חרל"פ)

¹ "וְצִדִּיקָא דְּמִסְרִין נִפְשִׁיהוֹן מְטוּלְתָּ ד' לְמִיתוּתָא בְּאַרְעָא- חוּלְקֶהוֹן בְּחַיִּי עֲלָמָא, וְטִשְׁיִיתָד טָבָא יִתְמַלְוֹן בְּרִסְהוֹן" (תרגום יונתן שם) (וע' ברכות ע"ב)